

„Edinost“

Izšla enkrat na dan, razen nedelj in p. arnikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kron

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se uprva ne odira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 avč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petilo. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale do mači oglaš itd. se računajo po pogodbe

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Neprankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravitelstvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravitelstvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trst

Daleč v strani od ceste civilizacije....

Kakor znano in na čemer ni dvomiti: kjer se je namestil kakov Italijan, tam mu je že za petami tudi — civilizacija! Italijan in civilizacija sta nerazdružljiva pojma: kjer je prvi, je tudi druga! Tako vsaj moramo poslušati dan na dan. Po tem zatirjanem intonem razmerju med Italijanstvom in civilizacijo utrjajo tudi naši Italijani v prvi vrsti svoje aspiracije, in izvajajo svoje pravo do nadvladja v teh krajih! Oni so jedini kulturni element v deželi! Iz tega sledi, da vse drugo, kar se utegne potikati po teh krajih, ni kulturno, ni civilizirano!

Kulturi, civilizaciji pa treba v sedanjih modernih dobah pripoznavati suvereniteto!! Nekdaj, v starem in srednjem veku, so vladali in odločali: moč pesti, nasilje, samovolja! Danes, ko intelekt človeštva ustvarja prava čudesa, ko um človeka brzda in stavlja v službo celó elemente iz narave in slavi največje triumpfe: danes vladaj in odločuj le kultura, civilizacija, genij človeka!

Nekdaj, v prejšnjih časih, se je človek pokoril sili, fizični moči, nasilju, ker mu je intelekt še dremal; vlačil je verige duševnega suženjstva, ne da bi bil niti čutil sramotnost položaja svojega; ne da bi bil slutil, da je tako razmerje nevedno krone stvarstva — človeka! Tedanjemu človeku niti ni mogla priti misel, da bi moglo biti drugače, nego je. Prav tako je bilo prav, kakor je in nič drugače.

Ali človeški intelekt se je vzdramil, moč njegova je postala neodklonljiva in nastopil je svoj triumfalni sprevod po vseh cestah človeštva!

Osobito pa po onih, po katerih premika pete slavni rod Italijanov. Od todi intimno razmerje tudi med zadnjim Kalabrezem ali tudi najbolj lačnim Sicilijancem in — kulturo, civilizacijo.

Usoda je hotela, da je tudi v naše kraje ta slavni rod zasejal nekaj svojih sinov. A ker je sleherni med njimi ljubljene, najbližji sorodnik kulture, civilizacije: so oni tu kulturni element, in jedini kulturni element, kulturni element par excellence. Civilizaciji pa gre nadvladje v sedanjih prosvetljenih dobah...! Ergo: gre po vsej pravici nadvladje v teh krajih — našim Italijanom!!

Ali ni to jasno kakor beli dan?! Kdor ne umeje tega, ta... da, ta ravno ni kulturni človek! O tem pa, kakovo bodi razmerje med kulturnim elementom in nekulturnim

človekom, je menda izključena vsaka debata. Prvi mora biti gori, drugi mora biti spodaj...! Čim dalje razmišljamo o stvari, tem trdneje postaja naše prepričanje, da je pravo na strani naših Italijanov. Na njihovi strani je kultura, civilizacija, a kdo bi se mogel protiviti tej moralni sili, biti boj brez upa zmage?!

Oni so torej poklicani, da vladajo. Mi Slovani pa, da... no, to se umeje samo ob sebi, kaj moramo! Če ne z lepa, pa z grda!

Kultura, civilizacija je njihova magna Charta, njihov paladij, kjer koli dišejo božji zrak, ki je seveda ob enem tudi latinski zrak! Tudi v Istri?! Da, tudi v Istri!

Tu pa nas gineva volja za nadaljevanje v dosedanjem šegavem tonu. Ob najbolji volji ne moremo več. Sledi naj tu nekoliko krvavo resnih pripomb. In da jih pišemo, v to nas je izzvala najbolja prijateljica Italijanov, dunajska »Neue Freie Presse«, ki je v uvodnem članku od torka, dne 18. m. m., v neki kratki opazki, rabljeni morda bolj v stilistiško dekoracijo, izrekla veliko resnico. Resnico namreč, da je najdržneja profanacija pojma kulture in civilizacije in najhujši udarec resnice v obraz, ako Italijani tudi v Istri v imenu kulture in civilizacije postavljajo zahtevo po nadvladju!

Članek v dunajskem listu govori o tistem italijanskem jezuitu, imenom Riccitelli, ki je nedavno v svojih propovedih v Vodnjanu v Istri bajé razžalil kralja italijanskega. Članek se trudi, da bi Italijanom v kraljevstvu prav izdatno položil na srce, kako da nimajo prav nobenega povoda več do nezaupanja nasproti Avstro-Ogerski, kar pa nas za danes ne zanima dalje. Nas zanima danes le sledeča pasaja v članku: »Ta boritelj Gospodov je govoril vernikom v Vodnjanu, torej daleč v strani od velike ceste civilizacije, in je menil bržkone, da ob primitivnem umevanju prebivalcev Primorja mora biti nekoliko bolj jasev in opisovanju zveze med skrunjenjem cerkve in božjim maščevanjem«.

Vodnjan je torej daleč v strani od velike ceste civilizacije in njega stanovniki so primitivni v svojem umevanju. Ta izjava govori cele knjige, ker govori — resnico! A ta Vodnjan je tako čisto italijansko mesto, njega stanovniki so tako čisto italijanski tip, da kaj takega ne najdete morda po vsej Istri. In to čisto Italijanstvo leži — daleč proč od ceste civilizacije!!

»Da«.

»Imel je v kratkem oženiti najino hčer. Ne res?«

»Ali da, da! Pojde in ženil se bo!«

»Ha! Ha! Ha! Ne bo se, ne bo se!« se je krohotala Klara.

»Ali si znorela?« jo je zavrnil Dobranič trepetaje.

»Jaz sem celó jako pametna; jaz vidim sedaj, da sem bila tudi prej jako pametna, pametneja, nego drugi ljudje. Ne govorim za šalo«.

»Ne muči me, žena. Govori jasno!«

Gospa je sela in začela suhoparno:

»Da veš torej, Vladimir, tvoj mili Vladimir, je sklenil, da ne vsprejme službe, on se je marveč zapisal za dobrovoljca v vojsko ilirskega bana Jelačića, da, prisegel je javno, da se ne oženi poprej, nego bo vojna pri kraju. To je živa in vsa resnica« — je dodala gospa, pogledši ostro svojega moža.

Dobranič je zavrtelo v glavi, pripognil se je na mizico in potegnil z roko preko čela.

»Nu, kaj pravite sedaj, dragi gospod soprog? A? Kdo je govoril prav, jaz ali ti? Ali dobim tudi danes lekcijo kakor tedaj?

Res je, tako je! In kakor je v Vodnjanu, tako je po vseh italijanskih gnezdecih in — še slabše! Kdor je kedaj popotoval po Istri, in če je tudi največji prijatelj italijanskemu življu, samo da ima le nekoliko objektivnosti, mora priznati, da so tam doli vse razmere — gospodarske, socialne in kulturne — v zasmeš sodobni civilizaciji. vsa narodna, gospodarska in socialna uredba ter kulturno razmerje v prebivalstvu tam doli (v najmanj 90%) v kolikor ju ni še zlomila hrvatsko-slovenska zavednost, nista nič drugega, nego žalostna zapuščina iz časov telesnega tlačanstva in duševnega robstva!

»Neue Freie Presse« je izrekla veliko resnico: Istra je daleč v strani od velike ceste civilizacije! In v tej Istri gospodujejo Italijani skoro absolutno in hočejo gospodovati dalje. Njihovo gospodarjenje pa ni nič drugega, nego tlačanje večine prebivalstva, najnesramnejše gospodarsko izkoriščevanje istega, proslodovanje oseb, kratenje pravic in kulturnih sredstev, tiščanje ljudstva v duševno temo. In pravico do takega gospodarjenja reklamirajo Italijani v imenu kulture, civilizacije! To je skrajno, to je čisti do nesramnosti, če kdo v imenu kulture, zahteva pravico do početja, ki je absolutno izključeno po kulturi. Resnična kultura izključuje nasilje, a nasilje je brutaliteta in brutaliteta je nehumaniteta. Italijani pa v imenu kulture zahtevajo pravico do brutalitete in torej do nehumanitete!

Je li možno huje zasramovanje pojma civilizacije, kulture?! Italijani so, ki profanirajo ta pojm dan na dan, a najbolj tedaj, ko se sklicujejo nanj v svoji brezobraznosti!

Da, res je, kar je rekel dunajski list: Istra je še daleč v strani od velike ceste civilizacije — po krivdi gospodovalne klike italijanske. Zaključek pa je eden edini možen: Če hočejo, da se tudi ta pokrajina primakne enkrat bliže k cesti civilizacije, mora se umakniti oni, ki je na poti — italijanska klika, oligarhija! Avstrijski vladni zistem bi bil moral že davno priti do tega zaključka!

Politični pregled.

V Trstu, 3. aprila 1902.

Glasovanje o Celju in Italijani.

Nemško-liberalni »Prager Tagblatt« prinaša članek o »Celju«, v katerem na precej miren

Cvete-li tvoji hčeri sreča? Oh, ko mislim na to, ko mislim na ubogo svoje dete, počiti mi hoče srce. Kaka sramota! Po vsem Zagrebu se je bobnalo in trobilo o tej nesrečni žentvi, kateri sem bila jaz vedno nasprotna v svojem sre. To je lahkomišljeno, to je prevvara, greh pred Bogom!

»Vladimir! Vladimir da je storil to!« je rekel Dobranič.

»Da«.

V tem je nekdo potrka na vrata: »Svobodno!« se je odzval Dobranič, strešniši se.

V sobo je vstopil Vladimir, bled in zmeden.

»Vladimire!« je vskliknil Dobranič bolestnim glasom, »ali ste vi res storili to?«

»Sem, velični gospod!« je odgovoril mladenič povešane glave.

»Nesrečnež!« je vzdahnil Dobranič.

»To je grdo, sramotno, nepošteno!« je planila Klara.

Vladimir je vzdigail glavo ponosno, pogledal gospo ostro ter začel govoriti mirno:

»Oprostite, milostiva gospa! Vaše besede so ostre in nepravilne. Vas, velemožni

način pojasnjuje položnje Nemcev in Italijanov ozirom na to afero. Njegovo pojasnilo nas zanima, ker kolikor toliko potrja menenje, ki smo je mi izrekli takoj začetka o nagibih, ki so silili primorske Italijane, da to pot niso glasovali z Nemci, ampak s Slovani proti Stürgkhovi resoluciji. Mi smo izrekli svoje menenje, da so naši Italijani, mej drugim, stali tudi pod »moraš« od strani Tirolcev. »Prager Tagblatt« pa piše: »Italijanov ni bilo možno pridobiti (za Nemce namreč), in to ne le zato, ker je bilo jasno, da se zbornica nikakor ne izreče za premeščenje gimnazija iz Pazina, ampak tudi radi ponesrečenega samouprave v Tirolu, potem radi izjemnega stanja v Trstu, katerega je branil ravno dr. Derschatta, katerega so sicer tudi Italijani odobrvali v sre, a na zunaj so ga odklanjali!

Tu je torej potrjenje, da so tirolski Italijani pritisnili na naše, ker so prvi ozvoljeni radi svojih diferenc, ne s Slovani, ampak z Nemci! In pritisk je bil bržkone tako hud, da so se naši udali. Zanimivo pa je tudi v omenjeni izjavi nemškega lista to, da so tudi v nemških krogih prepričani, da so Hortis in družba ozirom na tržaške dogodke igrali veliko komedijo in da so metali le pesek v oči, s tem, da so na zunaj nekaj obsojali, kar so med seboj odobrvali.

V dopisu praškega lista je konečno zanimivo še dvojno: pripoznanje, da so Nemci imeli proti sebi konstelacijo, ki jim ni dopuščala nikake nade, in pa svarilo Nemcem, naj radi Celja ne napenjajo preveč strune, ker bi potem utegnili priti kaj slabšega, nego je ministerstvo Körberjevo.

Pa je beležiti tudi še drugih glasov iz nemškega taborja, po katerih je sklepati, da so se vsaj del te gospode jeli sami plašiti pred svojim ropotom radi Celja, ker bi ta ropot utegnil slabo uplivati na nežno ekzistenco ministerstva Körberjevega. In mej temi, ki vstrepečejo za to ekzistenco, je v prvih vrstih isti grof Stürgkh, ki je se svoje resolucijo dal povod za ves ta ropot. Da, Stürgkh svari Nemce pred vsako sovražno akcijo proti ministerstvu Körberjevemu. Nemci vedo pač, kaj imajo na gospodu Körberju; ravno zato pa morejo vedeti tudi Slovani, kaj imajo oni na njem!

Balkansko vprašanje. Tudi Črna-gora gleda s paznim očesom na revolucijonarno gibanje v Makedoniji in Epiru ter posebno v Albaniji. Kakor znano, dobila je

gospod, prosim, da me poslušate pa da potem sodite. Pripravljaj sem se, da odidem na mesto, kjer me je čakala služba, na mesto v bližini očetovega doma. Kakor rečeno, imel sem oditi predvčerajšnjim. Sedel sem v svoji sobici, osvojen po sladkih mislih, kako sedaj v ta čas, ko nam na novo cvete svoboda, tudi jaz stojim na pragu svoje sreče. Za malo časa objamem svojo Lucijo, deklico, katero ljubim nad vse na tem svetu, ki izpolnjuje vso mojo dušo, osvoja vse moje misli. Veselo jo hočem dovesti v stari dvorec svojih očetov in tam srečno živeti dni svojega življenja. Bilo mi je, kakor da me je nebeška roka zazibala v sladki sen. V fantaziji svoji sem videl ves ta raj bodoče sreče. Tedaj je planil v moje stanovanje Milivoj — saj ga goznate, milostiva gospa, tistega ujedljivega grbca — ter je začel kričati na me, da je sramota, ako se ne poslovim od svojih tovarišev, da sem oholež, da preziram stare prijatelje, ko sem se lepo namestil. Naj ne bom kuharica, naj grem žnjim, ker da me prijatelji že čakajo. Protivil sem se temu zopernežu, za katerega nisem nikdar prav maral, ker je neodkritosrčen človek, branil sem se in se o tem čutil njegovemu sladkemu

PODLISTEK

65

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevel M. C-4-4.

IV.

Tako je razmišljaj Dobranič, sedé v svoji sobici. Hkratu so se odprla vrata silovito in v sobi je prihrumela Klara. Bila je razburjena, oči so jej sevale čudno, da se ni moglo vedeti, da-li se jezi, ali se veseli — le okoli ustnic se je kazalo škodoželjno roganje.

»Tu imaš! Tu imaš!« je govorila strastno in ujedljivo. Sedaj je izišlo na moje. Seveda, tvoje kombinacije so modre, ti si možka glava, a jaz topa in neumna žena. Ti sanjaš o sreči svojega deteta, in v svojem zakotju misliš, da je ljubavna igračka lahkomišljenega mladiča živa resnica. A sedaj — sedaj! Oh sramote!«

»Kaj je za Boga?« je vskliknil Dobranič, prebledši ter je skočil po koncu.

»Kaj?« se je nasmešnila Klara, uprši roki. »Vladimir je imel za nekoliko dni oditi na novo službovanje. Ne res?«

Črnogora pred kratkim od ruskega carja v dar mnogo pušk najnovejšega sistema ter mnogo streljiva. Del tega orožja je Črnogora izročila srbskemu prebivalstvu v Gusinjah v Albaniji. Turška oblastva niso mogla, kljub veliki pažnji, preprečiti tega utihotapljenja orožja. Sploh se v zadnje čase izredno mnogo orožja doposilja ustašem v revolucionarnih pokrajinah na Balkanu. Turčija ve za vse to, a se ne more odločiti, da bi zaukazala splošno razoroženje, ker se boji, da bi le pospešila izbruh obšne ustaje.

Govori se tudi, da so Albanci in Makedonci sklenili v Sredu dogovor, valed katerega se bodo borili zločno v doseg neodvisnosti ter se, ako se jim posreči to, združijo pozneje v skupno državo pod jednim vladarjem. — Turčija dela v Makedoniji na to, da bi zanetila domačo vojno med tamošnjimi prebivalci krščanske in turške vere, ker bi se tako vsaj za sedaj še najbolje rešila iz zadrege.

Vojna v južni Afriki. O mirovnih pogajanjih ni novih vesti, pač pa širijo angleški krogi tendenciozne vesti glede na položaj Buru, katerega bi na vsaki način hoteli pokazati v neugodni luči, da li si Angličani na ta način pridobili ugoden teren za mirovna pogajanja. Lord Kitchener poroča iz Pretorije, da so Buri blizu Buschmanskopa premagali oddelek angleških dragonov. Seveda dostavlja Kitchener, da so pozneje došle angleške čete prepošile Bure, kar pa je dokaj neverjetno, ker Buri, kakor znano, nimajo navade pričakovati močnih angleških oddelkov.

Tržaške vesti.

Pogreb kardinala Missie. Včeraj zjutraj je došlo v Gorico mnogo tujcev, da se udeležijo pogreba pokojnega kardinala; razmerno mnogo ljudstva je prišlo iz Ljubljane in s Kranjskega s'loh. Mnogo hiš je bilo v črni; z oken so visele zastave s žalovalnimi znaki. O pogrebu bile so zaprte vse prodajalnice. Truplo pokojnega nadškofa je bilo ljudstvu izpostavljeno do 6. ure zvečer predvčeršnjega dne. Že predvčeršnjim so došli v Gorico štirje škofi in sicer škof ljubljanski, msgr. Jeglič, škof krški, msgr. Mahnič, škof celovski, msgr. Kahn in škof porreški, msgr. Flapp. Došel je tudi tržaški kapitularni vikar msgr. Petronio ter drugi kanoniki, zastopniki raznih kapituljev. Iz Kranjske so došli posl. Povše, dr. Sustersič, Pogačnik, dr. Brejc, Pakiž, dr. Žitnik ter štajerski drž. posl. Zižkar.

Cesarja je zastopal ekscelence veliki dvorni maršal grof Cziraky, primorsko vladno pa namestnik grof Goëss.

Dolgi spreved se je pomikal po Raštelu in stolnem trgu v metropolitansko cerkev, po vsej poti so gorele ulične svetiljke, ki so bile ovite v črn pajčalon. Vojaštvo je delalo špalir, množica je bila ogromna. V sprevedu so bili najprej razni zavodi in šolska deca, potem duhovništvo ter neposredno pred krsto kanoniki in škofje. Za krsto pa so poleg kardinalovih sorodnikov korakali: cesarjev zastopnik grof Cziraky, namestnik grof Goëss in razni dostojanstveniki, državnozborni poslanci, deželni odbor, župan gorški z mestnimi svetovalci in razne korporacije, društva in bratovščine.

prijateljstvu, ko sicer nisva mnogo občevala med seboj. Ali on ni odnehal ter mi je z vsilo svojega izgovornega jezika pritiskal na dušo. Udal sem se — gorje, da sem se udal! Milivoj me je zavlekel v družbo prijateljev, ki so me vsprejeli vsklikanjem. Tam se je pevalo, pilo, nazdravljalo. Tudi meni so napili. Na enkrat je Milivoj vrgel od sebe sladko krinko, rekši, da ne velja nazdravljati onim, ki ostajajo za ženo v zapečku, marveč tistim plemenitim mladim, ki o lhezajo kakor dobrovoljci kri prelivali za domovino. To me je ubodlo v srce, ker se je tikalo mene. Jaz sem ga vprašal ostro, koga misli, a on je, nategnivši svoje peklenščekovo lice, izjavil nesramno, da res misli mene. Bil sem razgret po pesmi, navdušenju, vinu. Kri mi je skočila v glavo, srce mi je zadrželo, očesi sti se mi skalili, bil sem iz sebe radi takega roganja. Vspričo toliko mladeničev podtikati mi, da sem plašlivec, strašlivec, da se namerjam naslajati, med tem ko drugi prelivajo kri za svobodo, dom! Moj ponos se je vspel, zavel sem se svoje moške moči in prisegel sem javno, da pojdem v sveti boj, da se ne bom ženil, dokler ne bo vojna končana.

(Pride še.)

V cerkvi, kamor je došel spreved ob 10. uri zjutraj, so izvajali s popolnim orkestrom »requiem«. Po slovesni maši je imel profesor dr. Faidutti pogrebni govor. Iz cerkve se je spreved pomikal v istem redu proti Solkanu, a se je razšel na Katarinijevem trgu ob 1/2 uri popoldne. Mnogo ljudstva je spremljalo truplo pokojnega kardinala na Sv. Goro. Na gori se položil truplo provizorično v rakev, v katero so položili svoječasno grofa Coronini-ja. Pred cerkvijo se bo zidal poseben mavzolej, v katerega prenesejo pozneje truplo kardinala.

O Hortisu. Z Dunaja nam pišejo: Pač je papir italijanskih listov v Primorju potrpežljiv! Tako sem vsklikal, čitaje prevode slavošpevov, posvečenih poslancu Hortisu! Ta zastopnik je zadnji svoj dolgi govor čital od stavka do stavka iz svojega rokopisa. Pa kako je čital! Brbljal je, kakor ste že povedali dobro. Čital je tako, kakor kak čitatelj, ki se mu mudi, da bi završil svojo nalogo. Poslušali so ga le pristaši, ki so poseli okoli njega. Umeti tega čitanja ni bilo niti na prvo galerijo, kjer je pisec teh vrstic hotel poslušati italijanskega »imenitnega« govornika.

Naučite se jezika! Pišejo nam: V nekdanjih, starih časih so vsi Tržačani (govorniki o pravih tržačanih) znali oba deželna jezika. Slovenščina, ki so jo govorili, je bila sicer slaba, a nič boljša ni jim bila italijansčina. Ko se jim je zljubilo iti v obiske kam v okolico, so si pomagali s slovenskim jezikom — ker v onih časih je bil redek okoličan, ki bi bil znal laški.

Da je temu tako, nam pričajo še sedaj živeči starčki, meščani in okoličani.

Danes je stvar drugačna. Meščanom ne le da se jim ne zdi vredno učiti se jezika svojih sodeželanov, ampak še sovražijo iste sodeželane in njihov jezik! Nasprotno se pa okoličani uče laškega jezika. Mi nimamo nič proti temu (ker jim je to v korist in čast), samo da ostajajo zvesti svojemu materinemu jeziku, da ostajajo narodni poštenjaki! Kmet govori oba deželna jezika, gospod pa zna le enega in še tega — le za silo!

Ker pa naši okoličani (da si znajo dva jezika), govore doma najrajše svojega (in to celo tudi velika večina eikorišajev), se naši »dobri« sosede tožijo, da jim je v okolici dolg čas — ker ne razumejo jezika domačinov!

Te dni je bila neka mala družbica nekje v bližnji okolici, kjer se je pošteno zabavala pri dobri kapljici. Na vprašanje, kako da se kaj zabavajo, je eden iz družbice odgovoril: »Vse bi bilo lepo in dobro, le škoda, da ti lju-lje (misli je na domačine) govore vedno le slovenski, česar mi ne umejemo!« Odgovor mu je prišel takoj in sicer tak, kakor je povedan v naslovu tej notici. Reklo se je tej družbici: »Učite se slovenski, kakor se mi učimo laški, potem se ne boste dolgočasili med nami!«

Z naših pošt. Dne 30. marca je bila oddana na pošto na Barrieri dopisnica z razločno pisanim naslovom: »Cenjena gospica L..... Z..... Tu, S. M. M. Zgornja štev. 79.« Dopisnica pa je zašla v — e. in kr. vojašnico! To posnemljemo iz pripombe na sprednji strani: »beim Infanterie Regimente No. 97 leider unbekannt.«

No, ko adresatnje že — leider — niso mogli najti v — vojašnici, so jo pa predvčeršnjim srečno našli na nje domu!

Amerikanski izletniki v Trstu. Velikanski amerikanski parnik »Celtic«, dolg 232 metrov, priplul je z 816 izletniki iz Amerike v Evropo in se mudi sedaj v Sredozemskem morju in je obiskal že več italijanskih luk. Italijanski listi poročajo, da amerikanski parnik obišče tudi Benetke in Trst. V naše mesto ima parnik dospeti proti sredi tega meseca. Vsaki izletnikov je plačal za 6 mesečno vožnjo na tem parniku tisoč angleških funtov, kakih 11 tisoč gld. našega denarja; iz tega bi se dalo sklepati, da ti izletniki niso ravno največji reveži.

Pridobitina za leti 1902—1903. Naznanja se, da so po odredbi § 58 zakona od 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220, prepisi (registri) o občni pridobitini, odmerjeni za leti 1902—1903 vseh 4 davčnih razredov razporejeni na podpisani davčni administraciji v sobi 141 IV. nadstropje od 7. do 20. t. m. in da jih lahko pregleda sleherni davkoplačevalec v uradnih urah od 9. ure zjutraj do 2. ure pop.

C. k. davčna administracija.

Februarski dogodki pred tržaškim deželnim sodiščem. 31-letni težak Alojzij

Jurisović iz Trsta je bil obtožen, da dne 14. februarja ni ubogal redarjev, ki so množici v ulici Zonta veleli, naj se razide. — Obtoženec je na včerajšnji razpravi oporekal temu ter trdil, da je le redarju, ki ga je pahal, rekel, naj ga nikar ne suva, ker on itak ve, kaj mu je storiti. Redar pa je kakor pričal zatrdel, da se Jurisović ni hotel odstraniti. Obtoženec je bil obsojen na 10 dnevni zapor, poostren z jednim postom.

28-letni Andrej Starc iz Dekani je bil obdolžen, da je v ulici Lazzaretto vechio razbil jedno šipo ter da je, ko so ga aretirali upil »na pomoč socializem!«. Obsojen je bil na 6 tedenski strogi zapor; branil ga je odvetnik dr. Pretner.

21-letni Peter Bruno iz Turina je bil obtožen, da se dne 14. febr. ni hotel odstraniti, ko je policijski konceptist dr. Mlekuš pred mestno hišo pozival množico, naj se razide. Na včerajšnji razpravi se je Bruno izgovarjal, da ne sliši dobro. Obsojen je bil na 7-dnevni zapor; branil ga je dr. Sevastopulo.

48 letni kotlar Josip Fugolin iz Trsta je bil obtožen, da je upil »mola, mola!«, ko so redarji aretirali nekega demonstranta. Obsojen je bil na 1-mesečen strogi zapor.

Ker ni hotel dne 16. februarja blizu cerkve novega sv. Antona ubogati redarja, ki je ukazal, naj se množica razide, obsojen je bil 17 letni brivec Rudolf Brumati iz Trsta na 7-dnevni zapor.

19 letni Josip Kovačič iz Podgrada je bil obtožen, da je dne 15. februarja v ulici Chiozza upil: »fora el luto!«, (ven s žalovalnimi znaki!). Na včerajšnji razpravi pa je obtoženec, ki je govoril samo slovenski, oporekal tej obtožbi. Policijski inšpektor, kateri ga je aretiral, je sicer trdil, da je bil Kovačič v družbi, ki je kričala navedene besede, ni pa vedel, da-li je tudi obtoženec pomagal kričati. Na podlagi teh izpovedbe sodni dvor obtoženca oprostil.

Sodni dvor je radi pomanjkljivih dokazil oprostil tudi obtoženca 35-letnega Martina Jakulina iz Materije in 38-letnega težaka Iv. Rupnika.

Sodnemu dvoru je predsedoval svetnik Pederzoli, sodniki so bili: Codrig, Crusiz in Mosche. Državno pravdnštvo je zastopal dr. Pangrazi.

Dva ruska koncerta (na Dunaju). K članku, prijavljenemu pod tem zaglavjem v sobotni številki našega lista, bilo bi še pridodati, da je bil na koncertu tudi brat našega cesarja, nadvojvoda Ludovik Viktor.

Drobne vesti. Poskus samomora. Sinoči se je zastrupila na Acquedotto 24-letna šivilja Amalia T. Po sreči so jo pasantje še pravočasno zapazili ter tekli po zdravniško pomoč. Došli zdravnik z zdravniške postaje jej je opral želodec ter jej rešil življenje.

Težka nesreča. V tukajšjo bolnišnico so pripeljali včeraj 24-letnega Alojzija Zlobca iz Komna, ki si je istotam o padcu z nekega zidu strl temenico. Stanje njegovo je nevarno.

Dražbe premičnin. V petek, dne 4. aprila ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Solitario 20, vozček in les; Veliki trg 1, obuvala; ulica Ireneo 2, kuhinjska omara; ulica Madonnina 39, oprema v zalogi in jestvine; ulica Tiziano 4 A, hišna oprava; ulica Piccardi 8, konji; Piazza piccola 2, 30 duceatov robejev; Piazza piccola 2, namizni prti in otirača. — Greta, hišna oprava, ob 11. uri predpoludne.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplota ob 7. uri zjutraj 10° 5 ob 11.8 uri popoldne 18° 5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 759.5 — Danes plima ob 6.44 predp. in ob 7.28 pop.; oseka ob 1.12 predpoludne in ob 4.40 popoldne.

Društvene vesti.

Tržaško podp. in bralno društvo vabi na redni občni zbor, ki bo v nedeljo dne 6. aprila, ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih (ulica Stadion št. 19). Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Prečitanje društvene kronike minolega leta. 3. Prečitanje računov za leto 1901. 4. Prečitanje izjave pregledovalnega odbora. 5. Posamezni predlogi in interpelacije. 6. Volitev predsednika, 2 podpredsednikov, 2 tajnikov, 2 knjigovodij, blagajnika, ekonoma, 18 odbornikov, 9 namestnikov, 4 namestnice, 3 pregledovalcev računov in 5 članov mirovne sodaje.

Vabilo. Volilni odsek konsumnega društva pri sv. Jakobu v Trstu uljudno vabi vse združnike, da se udeležijo volilnega shoda, ki ga priredi v nedeljo dne 6. t. m. ob 5. uri popoldne v šoli družbe sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu. Za dne 2. t. m. naznanjen shod se ni mogel vršiti radi prepičle udeležbe.

Vesti iz ostale Primorske.

Občinam v okraju Koperskem! Doznali smo, da je c. kr. okrajno glavarstvo v Kopru dopisom št. 1495 od 24. marca t. l. podpisanim od visokorodnega prijatelja in zaščitnika posl. Bennattiju, gospoda Schaffenhauerja, pomotoma na podlagi §. 19 drž. temeljnih zakonov, slovenskim novincem nekaterih občin doposlalo italijanska vabila.

Mi pa pozivljamo dotične župane, naj omenjena povabila pošljejo naravnost e. in kr. vojnemu ministerstvu.

Tudi leta 1898. se je bilo jednako dogodilo. Tedanji župan v Dolini blagega spomina, blagopokojni Sanein, je ista vabila poslal na namestništvo, a namestništvo je gospodu Schaffenhauerju odposlalo — primeren nos. Na ta nos je g. Schaffenhauer menda že pozabil.

Nekdo, ki si prav tolmači

§ 19. drž. temeljnih zak.

Stavka na Reki. Kljub temu, da stavkujoči predvčeršnjim sklenili iti na delo se je včeraj dogodilo ravno nasprotno, namreč, da se je število stavkujočih še povečalo in je stavkalo včeraj vseh skupaj 2500 delavcev. Po mestu je bilo vse polno ljudi in so se blizu »Rijžere« dogodili resni izgredi. Začelo je leteti kameaje, redarji so potegnili sablje; kmalu na to pa ste prišli dve stotnji vojakov in razpršili demonstrante.

Sploh pa vlada med stavkujočimi silna konfuzija; večina se jih je baje že pogodila z delodajalci, a nobeden se ne upa prvi zapričiti delo. Ako bi banka v svobodni luki ugodila zahtevam delavcev, nadejati se je, da bi stavka takoj končala. Banka pa se včeraj nikakor ni hotela udati in je pretila, da najme delavce od zunaj. To bi bilo seveda silno nevarno ter bi znalo dovesti do žalostnih posledic, kakršne smo doživeli v Trstu meseca februarja. Med delavstvom se agitira tudi za splošni štrajk vseh delavcev na Reki. Včeraj popoldne se je situacija pohujšala in so se zapirale prodajalnice.

Tudi kurjači parobrodnega društva »Adria« nadaljujejo stavko na vseh parnikih, kateri so v luki.

Siromaštvo in oderuštvo. Iz okraja Podgradskega nam pišejo: Prebivalstvo našega okraja je zelo siromašno in radi tega je lahko umevno, zakaj se je tako intenzivno, da, do najmanjše hribske vasice razširilo oderuštvo. Danes, ko imamo vrlo vspevajočo posojilnico v Podgradu, bi si sicer misliti vsakdo, da se je oderuštvo popolnoma zatrla. To pa se še ni zgodilo, ker jej mnogo od potrebnih kmetovalcev ne zaupa tako, kakor bi morali v svojem interesu in kakor ta naš zavod tudi zaslujuje po vsej pravici.

V žalostnem spominu nam je še, kako visoke obresti so od ubogega zadolženca jemali razni denarni mogotei. Radkokedaj so posojali po 10 %; navadne obresti so bile vedno od 15%—25%. Poleg tega plačila je moral zadolženec dostikrat še trdo delati na polju oderuhovem, plačevati mu pijačo, dati mu od pridelkov ali pa kako mlado živinče itd. itd., kar vse se je odpravilo vsaj v toliko, da ni več nič čuti o tem. V kolikih slučajih so pa bile obresti še više, nego tu povedano, tega ni mogoče niti približno konstatirati. Sosebno, ako pomislimo, da se tudi danes (ko se, odkar je za naš okraj ustanovljena posojilnica, vendar poštenemu kmetu ne treba v času sile priklanjati nobenemu oderuhu), računajo od teh »dobrotin-kov« za »domača« posojila obresti v taki visokosti, da naravnost kriče v nebo! Da, neverjetno in nemogoče bi se komu zdelo, a, žalibog, se to resnično dogaja, da-si obstoje celo — državni zakoni v zabranjevanje oderuštva, kateri zakoni pa se v našem okraju menda prav nič ne vporabljaajo.

Morda se bo zdela komu tudi ta naša pritožba pretirana, a dovolite nam, da jo utemeljimo z nekim uprav kričečim slučajem, ki se je zgodil še pred kratkim.

Neki kmetovalec si je izposodil za kratko dobo tako »iz-pod roke«, sigurno tudi brez priči in pisma, 60 kron s pogojem, da bo vsaki mesec plačeval upniku 6 kron obresti. Ob vsprejemu denarja stala ga je zapitnica

nič manj nego 6 kron. Dotičnemu kmetu se je vendar dozdevalo preveč, toliko plačevati in je radi tega koj prihodnji mesec povrnil vse posojilo.

Zdaj pa pomislimo, da je za izposojenih 60 kron plačal samo v enem mesecu 12 K, to se pravi: plačal je od njih — 240 % obresti!!!

Oderube, ki zahtevajo od svojih ubogih žrtev take gorostasne obresti, trebalo bi brez vsakega usmiljenja pokončati, kakor kačjo zalego!

Vesti iz Kranjske.

* V Postojni je bilo veliko soboto 360 članov nekega dunajskega delavskega društva. Javno razsvetluje sedaj 36 obločnic po 1400 sveč in 950 žarnic (10.200 sveč), torej skupno za 60.000 sveč, ozir. za 37.000 sveč več nego doslej. Stroški za napravo nove luči znašajo 160.000 kron. Dela je izvršila brnska tvrdka Barthelmus, Donat et Co. Prikor v jami je sedaj neopisn.

* Odmevi goških dogodkov. Včeraj se je završila pred ljubljanskim deželnim sodiščem razprava proti Janezu in Barbi Jerončič, ki sta o pogrebu pok. župana Žgurja z Goč razobesila umazano cunjo. Janez je bil obsojen na 3 tedne ostrega zapora, Barba pa na 14 dni.

* Pogozdovanje Krasa. Na kranjskem Krasu so zasadili lansko leto 208.22 ha neplodnega svota z 2.206.000 drevese, večinoma črnimi borovci, ki so jih dale državne drevesnice brezplačno ter jih je tudi južna železnica brezplačno privajala. Dela je imelo 2198 delavcev, ki so napravili 14.205 dain. Dosedaj je kranjskega Krasa zasajenega 1895.89 ha.

Vesti iz Štajerske.

— Sedaj pa ne bo več dolgo, država avstrijska namreč. Kajti spodnje štajerski Nemei so jej dali slovo na zadnjem shodu v Celju radi Celja so izdali ta pronunciameto. Štirje govorniki so nastopili in eden je bil bolj »nemški« nego drugi, o čemer pa je jako zabavno to, da je bil eden manje Nemei nego drugi. Trije — Jabornik, Ambrožič, Mravljak — so slovenski renegatje, o četrtem pa pravi že njegovo ime (Negri) od kod je! Najhuji je bil Mravljak, ki je vskliknil: »Odslej nočemo imeti nič več opraviti z državnimi potrebami, nam je čisto vse jedno, ali avstrijska drž. tvorba še ostane nadalje, ali ne ostane!«

To jim treba pripoznati: gospoda postajajo jako odprti. Ali čuditi se ni temu ob taktiki sedanje vlade, taktiki, ki je še najbolj označena po dejstvu, da so gornji pronunciameto proti državi mirno poslušali tudi e. kr. državni uradniki, in še bolj po dejstvu, da se tem uradnikom nimalo ni bati, da bi jih kdo radi tega klical na odgovor.

To vse je menda v najlepšem skladu z — nevtraliteto in narodno nezavzetostjo g. Körberja!!

— Razveljavljena obsodba. Na priziv dr. Rosine je najviši sodni dvor razveljavil obsodbo mariborskega porotnega sodišča, s katero je bi bivši urednik »Süddeutsche Presse«, F. S. Šegula, obsojen na mesec dni zapora. Razprava se je namreč vršila kljub temu, da obtoženeц ni bil pravočasno pozvan na razpravo in je bila vsled tega razsodba izrečena v odsotnosti zatoženega urednika. Nova kazenska razprava proti F. S. Šeguli se bo vršila v juniju pred istim porotnim sodiščem.

Gospodarstvo.

Nekoliko praktičnih črtic o trgovstvu. (Dalje.)

Ako se vspodbude in se vname zanimanje v njih, ki imajo tudi beležiti takih slučajev, doživljenih v praktičnem življenju, bo to velike koristi. Z beleženjem dobrih svetov drug drugemu se opozarjamo na to in ono potrebo, na to in ono pomanjkljivost, in s tem koristimo — vsem. To polje je pri nas še prazno in neobdelano, a moj namen je ravno, da opozorim na to okolnost.

Vzemimo slučaj, ki se dogaja od dne do dne, da je namreč kakov prekanjeni židovski ali kak drugi nerečen trgovski potovalec začel mej naše trgovce na deželi. Ponuja jim svoje blago, to in ono reč. V vabo pa mu služijo — nizke cene, ali pa tudi kake druge posebne, namišljene ugodnosti. No, naš trgovec je bil previden, da se ni dal zavesti od rafiniranca ter ni kupil nič.

Prebrisani potovalec pa hoče na vsaki način in je morda tudi vezan napraviti kako kupčijo. Informira se o premoženjskih razmerah trgovca. Če so informacije ugodne, dobi trgovec nekega lepega dne od čisto neznane mu firme račun nenaročenega in po železnici že odposlanega blaga.

Tu pa se dogaja neredko, da trgovec, ali iz komoditete, ali pa zato, ker ravno slučajno potrebuje tistega blaga, vsprejme isto za poskušnjo. V slučajih, da ne more rabiti tega blaga, se pa dogaja čisto, da je dotično doposlano mu fakturo založil med druga pisma, kjer ista obliži nekaj dni. Med tem je prišlo blago. Trgovec ga seveda noče vsprejeti, vrača avizo železnice češ: tega ni-
eem naročil in tudi ne sprejemam! Odpošiljatelj blaga tudi noče vsprejeti nazaj in se izgovarja na potovaleca. Izgovarja se, da ni bil nič obveščen od dotičnega trgovca na deželi in da se mu faktura ni vrnila. Trdi torej, da je pošiljatelj pravilna in upravičena, ter da je trgovec zapadel vsem pogojem, nastojenim na računu. Konec vsemu je navadno ta, da mora naš malobrižni trgovec plačati račun in vse stroške. Njegova krivda pa je jedino ta, da ni, čim je prejel račun o faktučno naročenem blagu, vrnil računa ter protestiral proti takemu usiljevanju!

(Pride še.)

„Lepe Vida“.

(Drama v petih dejanjih. Spisal dr. Josip Vošnjak.)

Veliko narodnih pesmi je bilo že od nekdaj nevsahljivim virom za duševne proizvode, ki so nam jih pozneje vstvarjali iz njih razni pisatelji in dramatik. Med take narodne pesmi spada tudi pesem od »Lepe Vide«. To pesem, katero je tu pa tam po Krasu čisto čuti popevati po narodnem napevu, porabil je dični in nepozabni naš pisatelj, pokojni Josip Jurčič, ter nam po njej vstvaril prekrasen roman »Lepe Vida«. In komu izmed slovenskih čitateljev ni še v spominu ta prekrasni roman? V novejšem času pa nam je drug odlični slovenski pisatelj in dramatik, dr. Josip Vošnjak, po omenjeni narodni pesmi vstvaril tudi lepo narodno dramo v petih dejanjih. Da-si je drama spisana kolikor toliko samostojno, vendar jej je vsebina ista, kakor v Jurčičevem romanu, samo da je bolj okrajšana ter prirejena za uprizoritev.

V zadnjem času so se v Trstu, oziroma okolici uprizorile razne večje igre, v katerih so sodelovali večinoma poznani diletantje iz mesta in okolice. To je nekatere člene dramatičnega odseka pevskega društva »Adrija« tako navdušilo, da so sklenili, da tudi oni sami uprizore kako večjo igro. V ta namen so si izbrali dr. Vošnjakovo dramo v petih dejanjih »Lepe Vida«. Ta drama zahteva sicer izbornih, toda le malo število igralcev. S tem, da so si izbrali ravno dramo, barkovljanski diletantje niso hoteli precenjevati svojih skromnih moči, ampak vodila jih je o tem druga želja: želja po napredku in pa korist društva. Sicer pa bi mogel pisec teh vrstic zatrditi, da so igralci »Lepe Vide« že toliko kos svojim ulogam, da je od njih pričakovati točnega izvajanja igre, ki po svoji vsebini ni nič manje zanimiva od »Rokovnjacev«.

Kakor je bilo že objavljeno, vršila se bo predstava na »Belo nedeljo« dne 6. t. m. v »Narodnem domu« v Barkovljah. Dobro pa je, da se slavno občinstvo že v naprej nekoliko seznani z »Lepo Vido«. V tu namen podajamo tu vsebino drame v nje glavnih potezih.

Prvo dejanje. Martin Sodja, svetovalec v pokoju, se je, radi bolehnosti, svojo hčerjo Vido preselil iz Trsta v malo pomorsko mestece k svojemu prijatelju Andreju Kogoju. Kogojeva mati Urša se nič kaj ne veseli tega obiska ter se jezi na svojega sina, zakaj da jemlje v hišo tega zapravljevca in njegovo razvajeno hčer. Kogoj pa se zagleda v lepo Vido in to priliko hoče porabiti njen oče Sodja ter jo nagovarja, naj se omoži z bogatim Kogojem. S to možnostjo se misli Sodja rešiti dolgov, v katere je zabrel radi potratnosti. Vida pa noče svojemu očetu izpolniti te želje, ker ona sicer spoštuje Kogoj, a ga ne more ljubiti. Skriva, brez očetovega vedenja, pa je imela Vida ljubezensko razmerje z Albertom, sinom grofice Gadolle. Vidina zvesta prijateljica in zaupnica v tej ljubezni je njena pestunja Marjeta. Kmalu na to pride Albert skrivoma k Vidi poslovit se, ker mora oditi na potovanje.

Domenita se, da si bosta dopisovala ter si prisežeta večno zvestobo.

Drugo dejanje. Sodja ne miruje in nagovarja še vedno svojega hčer Vido, naj mu izpolni željo. Vida se brani. Radi tega jej Sodja očita nevhvaležnost do njega in Kogoj. Vida in Albert sta si nekoliko časa dopisovala, ali kmalu so Albertova pisma izostala in Vida si tolmači to na vse možne načine. Pravi vzrok pa je bil, da je Volpino, oskrbnik grofice Gadolla, preprečil dopisovanje med Vido in Albertom. Kmalu na to pride grofica Gadolla z oskrbnikom Volpinom k Vidi ter jej očita, da je zapeljivka njenega sina. Oskrbnik Volpino pa izroči Vidi njena pisma, katera je pisala Albertu, rekši, da Albert noče nič več slišati o njej, ker da se v kratkem oženi. Iz obupa, ker je mislila, da jo je Albert zapustil, in po nagovarjanju pestunje Marjete se Vida uda konečno očetovi želji ter se omoži s Kogojem.

Tretje dejanje. Spor med Kogojem materjo Uršo in njeno sinah Vido je postal od dne do dne ostrejši. Kogoj si prizadeva na vse načine, da bi sprijaznil mater in soprogo, toda njegov trud je brezuspešen. V tem umrje Sodja, Vidin oče, Vida pa povije otroka. Nekega večera, ko se je Kogoj mudil na potovanju, pride zopet Albert k Vidi, odkrije jej Volpinovo izdajstvo ter jej razodene, da jo še vedno ljubi. Nagovarja jo, naj zapusti svojega moža in naj se odpelje ž njim v gradič njegov. Vida se je vdala Albertovi želji, hitro spisala pismo za svojega soproga in zapustivša otroka, je pobegnila z Albertom in Marjeto preko morja v Benetke. Ko se je Kogoj vrnil s potovanja, je našel Vidino pismo na mizi, iz katerega je izvedel, da mu je žena pobegnila z njenim ljubimcem. Z jezo in obupom v srcu je Kogoj preklel Vido in njenega zapeljivca Alberta.

Četrto dejanje se vrši v Gadollovem gradiču ob morju. Vidi se vzbuja želja po svojem otroku in ga želi imeti pri sebi. Sama z Marjeto je Vida bivala v gradiču Albert pa jo je obiskoval. Ko je grofica Gadolla doznala o tem, prišla je v grad ter imenovala Vido prešestnico, katere njen sin Albert nikoli ne bo poročil, ker jo ima le za priležnico. Vida hoče vedeti od Alberta, da-li jo še ljubi, a on jej prizna, da se v kratkem oženi z bogato grofico. Hoteča se maščevati, zvabi Vida s hlinjeno naivnostjo Alberta na balkon ter ga v svojem obupu iznenada pahne v razburkano morje, kjer je utonil.

Peto dejanje nas privede zopet h Kogojem. Kogoj je brezuspešno iskal Vido, končno pa je spoznal, da ga ni vredna, ker ga je tako brezvestno opeharila. V tem mu umrje še otrok. V viharni noči, ko Kogoj toguje po svoji zgubljeni sreči, dospeti Marjeta in Vida, pobegnivši iz gradiča, na svoj dom. Na pol mrtvo Vido izvedejo mornarji iz ladije, a Kogoj noče več vedeti zanjo. S slabim glasom ga prosi, naj jej vsaj še enkrat pokaže otroka. Čim pa zve, da je otrok umrl, pade v nezavest. V tej nezvesti zblazni. Ko se zopet zbudi, odpušča jej Kogoj vse, toda Vida ga v svoji blaznosti več ne umeje ter umrje v njegovem naročju.

Razne vesti.

Podobe sv. Cirila in Metodija. »Slovenec« pišejo z Velehrada:

Na Velehradu izda založništvo I. Melicharka krasne podobe sv. Cirila in Metodija v velikem in malem formatu. Podobe bodo narejene po sohi češkega umetnika Maxa, katera krasni velehradsko baziliko. Ob strani bosta sliki cerkve sv. Klementa v Rimu in romarske cerkve na Velehradu. Tekst na prednji strani in zadnji strani bo v vseh slovanskih jezikih. Cena bo nizka. Tudi take slike bodo v zalogi, ki imajo zadnjo stran prazno, da se da nanjo tiskati ali pisati besedilo za posebne priliko. Naročila naj se pošiljajo omenjenemu založništvu.

Loterijske številke, izrečane dne 2. aprila:

Brno 16 42 90 54 28

Brzjavna poročila.

Umirovljenje in odlikovanje.

DUNAJ 3. (B.) »Wr. Ztg.« objavlja: Njeg. vel. cesar je podelil svetovalcu upravnega sodišča Josipu Birnbacherju, povodom trajnega umirovljenja naslov častnega predsednika.

Zdravstvene odredbe v Carigradu.

CARIGRAD 3. (B.) Provenience iz Egipta podvržene so sedaj, mesto dosedanje karanteni, zdravstvenej preiskavi in desinfekciji.

Štrajk v Kristijaniji.

KRISTIJANIJA 3. (B.) Tukajšnji pekovski mojstri so odpovedali plačilni tarif za 1. maja. Na zborovanju, ki se je vršilo včeraj so delojemalci sklenili stopiti v generalni štrajk, ako ne pride do sporazumljenja.

Eksplodizija v tovarni za smodnik.

GJÓVIK 3. (B.) Danes predpoludne je navstal v državni tovarni za smodnik v Roedsfosu (Norvegija) požar, kateremu je sledila eksplozija smodnika. Poslopje je popolnoma porušeno. Jeden delavec je ubit in štirje smrtno ranjeni.

Vojna v južni Afriki.

KOVNO 3. (B.) 18 ruskih podanikov iz tukajšnje gubernije, ki so bili od angleških vojaških oblasti izgnani iz južne Afrike, je dobilo 16.178 rubljev v odškodnino.

Občni zbor konsumnega društva v sv. Ivanu bo v nedeljo dne 6. t. m. ob 4^{1/2} uri pop. v društvenih prostorih. Na dnevnem redu bo tudi volitev novega odbora in poročilo za zidanje nove stavbe »Narodni dom«.

„Edinost“

se prodaja zraven že v znanih tabakarnah tudi J. Kramar v Rojanu in Hrast, tobakarna Via Poste nuove (zraven prodajalnice Smolars.)

Službo

vsake vrste išče v trgovski in železničarski stroki izvezbani, od 1. aprila t. l. upokojeni uradnik, star 49 let ter več slovenskrga in nemškega jezika. — Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod šifro »W. F.« na upravo »Edinosti«.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

STIG PROTI PRE

kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upa-
danju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepoved-
nikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni
v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
kakor tudi po celi Evropi.

Skatljica stane 60 stotink.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.

TRST

TOVARNA:
Via Teza,
vogal
Via Limitana

ZALOGE:
Piazza Rosario št. 2
(šolsko poslopje)
in Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Iz-
vršnje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na pa obrod
ali železnico franko.

Izza mnogo let
preskušeno domače zdravilo
Frana Wilhelm
lekarnarja

Ohrana znamke v mnogih državah
Na razstavih odlikovan s srebrnimi medaljami

c. in kr. dvornega zalagatelja
Neukirchen, spodnje avstrijsko.
Fran Wilhelmov odvajajoči čaj
Zavitak K 2.— Poštni zavitek 15 zavitkov K 24.
Wilhelmov želiščni sok
1 stekl. K 2.50. Poštna pošiljatev 6 stekl. K 10.
C. in kr. priv.
Wilhelmova tekoča maža „Bassorin“
1 skatljica K 2. Poštna pošiljatev 15 kom. K 24.
Wilhelmov obliž
1 skatljica 80 stot. 1 ducat skatljic K 7.—
5 ducatov skatljic K 30.—
Poštne pošiljatev franco zaboj v vse avstro-ogerske postaje.
Vdobja se v mnogih lekarnah v znanih originalnih paketih, kjer jih pa nimajo se pošiljajo.

Obuvala!
Pri Pepetu Kraševcu
zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.
Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatev so poštne proste.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča
Josip Stantič čevlj. mojster.
Zalagatelj uradnikov in službencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloydja.

Spretnega pisarja
sprejme v svojo pisarno **Dr. Matej Pretner, advokat** v Trstu,
Via Cassa di Risparmio št. 7.

Albert Brosch
Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.
— **Kožuhar in izdelovalec kap** —
Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.
Velika zaloga kožuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.
Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

IVAN KRŽE
Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst
Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kostarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali druge zboje.

Novi tržaški pogrebni zavod!
Podpisani ima čast javljati slavnemu slovenskemu občinstvu, da je gor imenovanu pogrebni zavod po raznih zaprekah, zopet v narodnih rokah.
Oprave ima take in toliko, da zamore prirediti vsakovrstnih pogreblov. V prodajalnici na lesnem trgu št. 4 (pred kavarno „Armonia“) ima strankam na razpolago vse potrebno za kinčanje mrtvaških odrov, kakor vence, vsakovrstne cvetlice, mrtvaške obleke, krste sveče itd. Pripravlja se vsakovrstnih slovenskih napisov na trakove za mrtvaške vence in se potreže tudi s pravilnimi nagrobnimi napisi.
Nadejajoč se, da nas sorjaki obiščejo pri vsaki žalostni priliki se belježi udano
Pogrebni zavod.

Tehnični urad. Ustanovljeno 1877. Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST
Via delle Poste vecchie (vokal Via Vienna).
Glavni zastop železja in tovarniških strojev.
Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.
Instalacija strojev in parnih kotlov.
Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč. Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd. Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.
Zaloga cevij za vodo, plin in par.
Material za stavbišče.
Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement »Portland« in »Romano«. Olja za kolesa in masti.
In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.
Tvrdba je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav, med kojimi:
12 žag za obdelovanje lesa in pripravljanje dog.
36 vodnih napeljav.
17 tiskarn in kamnotiskarn.
13 mehaničnih delavnic.
31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
7 naprav za izdelovanje praha proti mrčesom in drog.
16 naprav za kurjenje z gorko vodo in parom.
12 sladčičarn, pekarn, tovarn za biškot in konfete.
32 napeljav električne luči.
Kakor tudi: Tovarne za kože, Tovarne za obleko itd. Perilnice, Predilnice, Tovarne za parafin in cerezin, sardine, Mline, Podjetja za napravljanje soli, Tovarne za delati zamaške, Stiskalnice olja, Naprave za vodno silo, Tovarne za šumeče vode, Distilerije, Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.
V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev

Ivan Angeli
ulica Canale 5
zraven cerkve sv. Antona novega
Je edini tovarnar čopičev vseh vrst in ščetk, nahajajoč se na tržaškem trgu ter zamore konkurirati z vsakomur.
VELIK IZBOR velikih ščetk od grive ali korenin tudi malih. Angleške ščetke za čiščenje obuvala, neprelomljivi ameriški glavnički, angleške ščetke za zobovje čistiti, specializirane za parfumiranje angleškega in domačega izdelka vse po jako znižanih cenah.

Proti malokrvnosti, za rekonvalescente in v obče za vse šibke osebe kakor tudi blede deklice se priporoča
Ravasinijev železnati kinin.
Sestavljen je iz racionalno izbranih potrebnih količin železa in delujočih prvin kinina.
Steklenice po kron 1-20, 2— in 3-60.
Vdobja se samo v
LEKARNI RAVASINI
v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.
Poštne pošiljatev s povzetjem.

Vezovnik Vekoslav
mesar
v „Slovenskem domu“
na trgu sv. Jakoba št. 3
priporoča cenj. slovenskemu občinstvu svojo mesnico. Cene zmerne. Postrežba točna.
Svoji k svojim!
Posojila
proti povrnitvi v 7 in pol letih vdobé c. kr. občinstvu, vladni in železniški uradniki ter vdove kakor tudi uradniki podjetij in privatni uradniki, ki so udje kakega penzijskega zaklada.
Posojila se dajejo proti varščini na nepremičnine, urednostne listine, renté, vžitke, zavarovalne police itd.
Obrniti se na **Hinko Giberti**, ul. Canale 7 I

„Andemo de Franz“
krčma
v ulici Geppa št. 14.
Joči vina prve vrste:
Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
Črna istrska . . . „ „ 36 „
Istrski refošk . . . „ „ 48 „
Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorikimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.
Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: **Ipavsko belo liter po 28 kr., črno istersko liter po 28 kr.**
Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.
Josip Furlan, lastnik.

Švicarska urarska obrt.
Samo 16 K.
Naznanjamo vsem večakom, častnikom poštne, železniške in redarske uradnikom kakor tudi vsakomur ki rabi dobro uro, da smo oprežili edino razprodajo novoizdane originalne genfske 14-karatne remont. ure zlatega elektro-plaque, „setstav glashütte“. Te ure imajo protimagnetne precizne urni stroj so najtačnejše regulirane in preskušene in dajamo z vsako uro 3-letno pismono jamstvo. Okrov ki je sestavljen od treh odskočnih pokrovcov, je moderno in krasno izdelan ter napravljen iz novo iznajdene ameriške goldinske kovine ter prekrit s 14-karat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu, in večaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki velja 200/kron. Edina ura na svetu, katera ne zgubi nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6 mesecih 10.000 dodatnih naročb in okoli 3000 pohvalnih pisem. Cena uri za gospode ali dame le 16 kron poštnina in colnina prosta. Vsaki uri je brezplačno pridejam mošnjiček od usnja. Krasne in moderne verižice od zlatega plaque za gospode ali dame (tudi ovrtnice) po 3 — 5. — in 8. — K. Ako ura ne ugaja, se sprejme nazaj vsled česar se nima nobenega rizika. Razpošiljanje po poštne povzetju ali predplačilu.
Naročbe je pošiljati na **Razpošiljanje ur „Chronos Basel (Švica)“**. Za pisma v Švico je staviti znamko za 25 stot., na dopisnice 10 stot.

Gostilna „Al Transwaal“.
prej »Anteo Gobbo« Via dello Scoglio.
(nasproti Drejevi pivovarni)
Podpisani priporoča I. vrste istrska, vipavska in dalmatinska vina, refošk, kraški teran, Opolo, prosek, nadalje Dreherjevo pivo, Plzensko in Spaten v botilkah.
Domača kuhinja vedno pripravljena.
Kroglišče. Svojim rojakom se toplo priporoča
Fran Benčič, krčmar.

PRVA TOVARNA
za čopiče in ščetke
Santo d'Angeli
TRST. — Via S. Antonio — TRST
(nasproti Zennaro in Gentili).
Specijaliteta čopičev za zidna dela nepresežne trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za čiščenje parketov, metelj, metlic, ščetk od perja, palic za iztolči prah.
Velikanski izbor mil, glavnikov, parfumov, listnic, novčark, mošnjakov itd.
Vse po jako nizkih cenah.
V prepričanje se prosi blagohoten obisk.

Tvrdba Schivitz & C. i v Trstu
inženjerja Živica se priporoča svojim rojakom. Prodaja stroje in orodje za kmetijstvo in obrtništvo in vse dotične predmete najbolj sestave in izdelitve po najnižjih cenah. Posebno priporoča svoje neprenehljive stiskalnice za grozdje, tropine in sadje, svoje dobro znane škropilnice proti peronospori in drugim sadnim boleznim in mrčesom, brentače „Emerje“, laglje in trdnje od lesenih in železnih. Izdeluje načrte in tudi izvršuje dela vodovodov, vodnjakov, cest, mlinov in drugih industrijskih podvz. Popravlja tudi stroje.
Bogata njena zaloga in pisarna nahaja se na voglu ulice Ghega in Trgovinske ulice.
Lahoni nas bojkotirajo
Nemci Nemce podpirajo
Slovani mi trpimo.

M. U. Dr. Ant. Záhorský
priporoča svojo pomoč na porođih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.
Ordinuje ulica Carintia št. 8. od 9- in od 2-4.

ŠTEFAN CRUCIATTI
ornamentalni kamnosek.
TRST. — Via della Pietà št. 25. — TRST.
izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do najplešnega in kompliciranega dela.
Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne spomenike.
Velika zaloga slane ali žaganega marmorja v različnih merah belega ali barvanega.
Specijaliteta za pohištvo.
Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor tudi za podove bodisi bele ali barvane.
Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

Prodajalnica izgotovljenih oblek
„Alla città di Trieste“
tvrdbke
EDVARD KALASCH
Via Torrente št. 34
nasproti giedallšču „Armonia“
s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.
VELIK IZBOR
izgotovljenih hlač za delavce
kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Spōštovane slovenske gospodinje!
Zahtevajte pri svojih trgovcih
novο
Ciril-Metodijevo
cikorijo.